

การพัฒนาความคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน)

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Development of Thinking out of Box

in Thai Subject (Content 2 : Writing) for Mathayom Suksa I Students

อภิษฐา กาบคำ¹

ไพทยา มีสตัย²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท21102 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความคิดนอกกรอบก่อนเรียน และหลังเรียน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ สมุดบันทึกการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Paired t-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนมีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถการคิดนอกกรอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีนักเรียนจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

¹ นักศึกษาลัทธิสุตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3) คะแนนความสามารถในการคิดนอกกรอบและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง

4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.13)

คำสำคัญ: การคิดนอกกรอบ, การเขียนเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This study aims to 1) compare Matthayomsuksa 1 students' Thinking out of Box abilities of Thai subject (Content 2: Thai writing) before and after using Thinking out of Box Learning; 2) investigate the effect of thinking out of box learning on students' creative writing abilities as a learning achievement; 3) explore students' satisfactory level towards learning through Thinking out of Box. The sample group was 30 students in Prathomsuksa 1, Class1/6, Mathayomprachaniwet school, 2nd semester, year 2016. The 30 students were selected by purposive sampling. Tools used in the research were 1) lesson plans using Thinking out of Box Learning; 2) Paper-Based Tests for investigating students' Thinking out of Box abilities (before and after the treatment); 3) creative writing test after the treatment; 4) students' reflective journal; 5) satisfactory evaluation sheet. The statistics used in the analysis were Percentage (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.), Paired t-test, and Pearson Product Moment Correlation

The research findings were as follows:

1) The students' score in the post test on Thinking out of Box abilities could gain statistically significance at .05

2) The result of developing the learning achievement in the creative writing test revealed that 17 students or 56.70% could reach the test criteria which was 75%.

3) The results showed a positive correlation between Thinking out of Box abilities and creative writing abilities.

4) The results that obtained from the students' satisfaction questionnaires showed that the overall score of satisfaction of Matthayom 1 students was at a high level ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.13).

Keywords : Thinking out of Box, Creative writing

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กรอบความคิดทางการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 เป็นอย่างมาก กล่าวคือ นักเรียนยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 3 R ได้แก่ การอ่าน (Reading), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4 C Critical Thinking การคิดวิเคราะห์, Communication การสื่อสาร Collaboration การร่วมมือ และ Creativity ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 18-19) ด้วยเหตุนี้แผนการศึกษาระดับชาติจึงมีแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดังกล่าว

เป็นที่ทราบกันดีว่าแผนการศึกษาระดับชาติได้พยายามมุ่งพัฒนาทักษะการเขียน และการคิด ทั้งที่เป็นความคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ โดยเห็นได้จากการมีแผนการสอน วิธีการ สื่อการสอน และกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกเขียน ฝึกอ่าน ฝึกคิด วิเคราะห์ ฝึกคิดนอกกรอบ และฝึกคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ รู้จักการตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ รู้จักคิดในมุมมองที่แตกต่างจากคนอื่น และความคิดที่แตกต่างนี้เป็นที่ยอมรับว่าแปลกใหม่ ความคิดฉับไว ความคิดริเริ่ม คิดอย่างยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ จนผู้อื่นสามารถทำตาม หรือเลียนแบบ

นอกจากนี้แผนการศึกษาระดับชาติได้กำหนดไว้ว่า นักเรียนทุกคน และทุกระดับต้องมีความสามารถในการเขียนเพื่อการถ่ายทอด โดยทักษะการเขียนถือเป็นทักษะที่บูรณาการกับทักษะอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการคิด หรือทักษะการนำเสนอถ่ายทอดสาร ดังนั้นหากนักเรียนในฐานะผู้เขียนผู้บกพร่องด้านความคิด และการถ่ายทอด การเขียนชิ้นนั้นก็จะไม่สามารถสื่อความได้ครบถ้วน และไม่เร้าความสนใจของผู้อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 :2)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่ให้นักเรียนได้แสดงทักษะการคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีลักษณะของการคิดริเริ่มโดยผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน การเขียนสร้างสรรค์ที่มาจากความคิดนอกกรอบถือเป็นผลผลิตของความคิดริเริ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักได้ว่าเขาได้ผลิตผลงาน ซึ่งมีชิ้นเดียวในโลกด้วยตัวเขาเอง (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2552 : 3-4)

วิธีที่จะสนับสนุนให้นักเรียนคิดด้วยกระบวนการคิดนอกกรอบ ครูสามารถทำได้โดยกำหนดให้นักเรียนทำงานที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม เช่นครูอาจจะตั้งโจทย์ให้แตกต่างจากสิ่งที่เป็นอยู่ หรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดแบบแนวคิดหนึ่งแต่มีหลากหลายวิธีการ เพื่อให้ครอบคลุมหนทางต่างๆ มากที่สุด รวมทั้งครูสามารถกระตุ้นให้นักเรียนแตกความคิดจากคำหนึ่งๆ นอกจากนี้ครูสามารถกระตุ้นให้นักเรียนคิดนอกกรอบได้ด้วยการเสนอปัญหา การกำหนดปัญหาให้นักเรียนคิดแตกต่างจากที่เคยคิด การเสนอวิธีแก้ปัญหามากมายเพื่อแก้ปัญหานั้น และการประเมินวิธีการว่าแปลกใหม่ น่าสนใจหรือไม่ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (De Bono 1982) ยังได้เสนอว่า การฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ด้วยวิธีคิดแบบนอกกรอบ กล่าวคือจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกให้นักเรียนคิดนอกกรอบ ผู้เรียนจะมีโอกาสใช้ความรู้สึกของตัวเอง และนำตัวเองให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่อง

ใดเรื่องหนึ่งแล้วจินตนาการให้กว้างขวางหลากหลาย โดยสามารถคิดแตกต่างจากผู้อื่น อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ กล่าวอีกนัยหนึ่งความคิดนอกกรอบและความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่เป็นคุณลักษณะความสามารถเฉพาะตัว หากเป็นทักษะความคิดทางปัญญาที่สามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้ (ยุดา รักไทย และธนิภานต์ มาฆะศิริานนท์, 2547)

ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยการคิดนอกกรอบ จะช่วยในเรื่องการพัฒนาความคิดสามารถใช้ทักษะกระบวนการสอน ให้อิสระในการแสดงออกทางการอ่าน การพูด การเขียน จินตนาการ และการคิดนอกกรอบ กล่าวคือนักเรียนมีโอกาและกล้าที่จะคิดนอกกรอบ มีมุมมองที่แตกต่างนำไปสู่การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะยอมรับซึ่งการห้รู้สิ่งแปลกใหม่ จึงได้ศึกษา การพัฒนาความคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนรู้การคิดนอกกรอบ สามารถพัฒนาความคิดนอกกรอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05
2. นักเรียนที่เรียนรู้การคิดนอกกรอบ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75
3. คะแนนความสามารถในการคิดนอกกรอบและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ มีความสัมพันธ์กัน
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ อยู่ในระดับมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การคิดนอกกรอบ หมายถึง ความสามารถในการคิดหลากหลายแปลกใหม่ ไม่อิงกับความเชื่อเดิม มีการแก้ปัญหาที่น่าสนใจ โดยการคิดนอกกรอบนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. วิธีการสอนคิดนอกกรอบ หมายถึง วิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดด้วยมุมมองที่แตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ หรือคิดด้วยมุมมองใหม่ ด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเสนอปัญหา การกำหนดปัญหา เสนอวิธีการแก้ปัญหา และประเมินวิธีการแก้ปัญหา ตามแนวคิดของ (De Bono : 1982)

3. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดหลายทิศทางหลายแง่มุม คิดได้กว้างไกลของแต่ละบุคคล ลักษณะความคิดเช่นนี้ จะนำไปสู่ความคิด การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จด้วยความคิดอเนกนัย ประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ตามแนวคิดของ (Guilford : 1968)

4. ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถประมวลความรู้สึกรู้สึกนึกคิดจินตนาการ เพื่อสร้างสรรค์ออกมาเป็นงานเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ที่แสดงความคิดริเริ่ม (Originality) – ความแปลกใหม่ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) – ความฉับไวในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ให้ได้มากที่สุดในเวลาจำกัด ความยืดหยุ่น (Flexibility) – การเสนอวิธีการที่หลากหลาย ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) – ความสามารถให้รายละเอียดได้อย่างชัดเจน ตามแนวคิดของ (Guilford : 1968)

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการคิดนอกกรอบวิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนมัธยมประชาชนเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่เลือกเรียนวิชาภาษาไทย ท21102 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน โดยได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดความคิดนอกกรอบ ก่อนเรียน และหลังเรียน
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ
4. สมุดบันทึกการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาความคิดนอกกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกกรอบวิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกกรอบวิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 12.80 จากก่อนเรียน ($\bar{X} = 12.80$, S.D. = 1.24) ได้คะแนนเฉลี่ย 15.17 จากหลังเรียน ($\bar{X} = 15.17$, S.D. = 1.64) และเมื่อทดสอบทางสถิติ Paired t-test ความสามารถในการคิดนอกกรอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.95$, Sig = 0.00) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

1.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกกรอบวิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยแยกตามเกณฑ์ พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ทุกเกณฑ์มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ลำดับที่หนึ่งคือ ความคิดคล่องแคล่วสูงขึ้นจาก 3.39 เป็น 4.68 ลำดับที่สองความคิดริเริ่มสูงขึ้นจาก 2.66 เป็น 3.43 ลำดับที่สามความคิดยืดหยุ่นสูงขึ้นจาก 3.00 เป็น 3.46 ลำดับสุดท้ายคือความคิดละเอียดลออสูงขึ้นจาก 3.00 เป็น 3.40

นอกจากนี้ยังพบว่าผลคะแนนของนักเรียนในเกณฑ์ 3 เกณฑ์ หลังเรียนอันได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และความคิดริเริ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามมีคะแนนนักเรียนในเกณฑ์ความคิดยืดหยุ่น ได้ผลการศึกษาวิจัยที่ได้ค่า p-value มากกว่า 0.05 ซึ่งถือว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คนพบว่านักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33

2.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยแยกตามเกณฑ์การให้คะแนน จำนวน 30 คน พบว่านักเรียนได้คะแนนมากที่สุดคือเนื้อหาสอดคล้องกับภาพ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.48) คะแนนรองลงมาคือ คะแนนความแปลกใหม่น่าสนใจและคะแนนการเรียบเรียงลำดับความคิดที่ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.04) และ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ และลำดับสุดท้ายคือความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาที่ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.59)

3. ผลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดนอกกรอบและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกรอบ ด้วยการวิเคราะห์คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าการคิดนอกรอบ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลสัมฤทธิ์ในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากสมุดบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกรอบ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการได้ง่ายขึ้น และรวดเร็วขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย และยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ และหาเหตุผล การสร้างทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องมาจากการสอนควบคู่กับการฝึกด้วยตนเอง และกิจกรรมที่ใช้การวิจารณ์งานจากเพื่อน (Peer Feedback) และการตรวจงานด้วยตัวเอง (Self-evaluation) ช่วยสร้างทักษะการสื่อสาร และการจัดกระบวนการคิดแบบนอกรอบ

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกรอบ จำนวน 1 ชุด นักเรียนจำนวน 30 คน พบว่าภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.13)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความคิดนอกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการเปรียบเทียบความสามารถการคิดนอกรอบ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากความคิดนอกรอบเป็นสิ่งที่สอนได้ (teachable) ดังที่ Appleman (2011) และ Milton, Rohl & House (2007) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดนอกรอบไม่ใช่พรสวรรค์เพียงอย่างเดียว หากสามารถเป็นทักษะที่เกิดขึ้นและพัฒนาจากการฝึกและการเรียนรู้ นอกจากนี้ Appleman (2011) ยังได้แนะนำเพิ่มเติมว่า ถึงแม้ความคิดนอกรอบเป็นสิ่งที่สอนได้ แต่ครูผู้สอนต้องไม่มุ่งสอนแบบตรงไปตรงมา (explicit teaching) คือแนะนำให้คิดตามกฎ หรือหลักการ หรือคิดไปตามคำตอบที่ครูเตรียมไว้ หากต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกคิดตามผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การตั้งคำถาม การให้ดูตัวอย่าง การระดมความคิด หรือการกระตุ้นให้คิด

ประการที่สอง การพยายามสอนให้ ผู้เรียนฝึกคิดในกิจกรรมที่หลากหลาย รู้จักการตั้งคำถาม กำหนดปัญหา และประเมินปัญหา ล้วนเป็นการฝึกฝนโดยให้เวลานักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างสร้างสรรค์ ดังที่ Milton, Rohl & House (2010) ได้เสนอแนะว่า ความคิดนอกรอบเป็นทักษะที่ต้องใช้การฝึกฝน และใช้ระยะเวลา การเรียนการสอนของผู้วิจัย ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนมีแบบฝึกมากกว่า 10 ชิ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ความคิดนอกรอบ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนมีคะแนนทั้งความสามารถการคิดนอกรอบและการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงขึ้น

ประการที่สาม การพัฒนาความคิดนอกรอบของนักเรียนมีคะแนนความสามารถความคิดนอกรอบหลังเรียนสูงขึ้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมในลักษณะของการตอบแบบเปิดกว้าง (opened end

task) เช่น การตั้งคำถามปลายเปิด การตอบอย่างอิสระ การตอบตามความคิดและจินตนาการ เพื่อเน้นให้นักเรียนคิดแตกต่างจากผู้อื่นอย่างอิสระช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดนอกกรอบเพราะมีโอกาสคิดแตกต่างตามจินตนาการของตนเอง สอดคล้องกับความคิดของ Emerson (2007) ได้เสนอแนะว่า การตั้งคำถามปลายเปิดสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดในระดับสูงอันได้แก่ การคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ หรือการให้เขียนแสดงจินตนาการ โดยดูจากภาพ ที่สอดคล้องกับ Labov (1974) ที่แนะนำว่า การเขียนเรื่องจากภาพโดยใช้ การถ่ายทอดจินตนาการและความรู้สึก ช่วยเสริมสร้างความคิดนอกกรอบได้ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดของ Schroedor & Adesope (2014) ได้เสนอแนะว่าการตอบคำถามได้อย่างอิสระ จะได้คำตอบและการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายตามความสามารถของนักเรียน และยังทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้การทำงานในชั้นเรียนมีความสมบูรณ์เพราะนักเรียนได้แสดงความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มที่

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การให้คะแนนในเกณฑ์ทั้ง 4 เกณฑ์ อันได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ พบว่าความคิดคล่องแคล่วสูงขึ้นจาก 3.39 เป็น 4.68 ลำดับที่สองความคิดริเริ่มสูงขึ้นจาก 2.66 เป็น 3.43 ลำดับที่สามความคิดยืดหยุ่นสูงขึ้นจาก 3.00 เป็น 3.46 ลำดับสุดท้ายคือความคิดละเอียดลออสูงขึ้นจาก 3.00 เป็น 3.40 การที่คะแนนทุกเกณฑ์สูงขึ้นหลังเรียน แสดงให้เห็นว่าความคิดนอกกรอบเป็นทักษะที่สามารถสอน แนะนำ และฝึกฝนได้

อย่างไรก็ตาม มีเกณฑ์ความคิดยืดหยุ่น ซึ่งหมายถึงการเสนอวิธีการที่หลากหลาย ในมุมมองใหม่ๆ มีค่า $p\text{-value} = 0.557$ ซึ่งถือว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การที่มีผลทางสถิติเช่นนี้อาจเป็นเพราะการเสนอวิธีการที่หลากหลายและการให้เหตุผล เป็นทักษะการคิดวิเคราะห์มากกว่าจะเป็นการคิดนอกกรอบ ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 5) และราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1071) และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549 : 24) และสุวิทย์ มูลคำ (2550 : 9) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 สอดคล้องกับความคิดของ Kartik Prabhakar (2011) และ Drew Boyd (2014) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้กระตุ้นให้คิดในการแก้ปัญหาผ่านสถานการณ์และกิจกรรมที่หลากหลายและให้อิสระทางความคิด สามารถช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่ามึนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 การที่จำนวนร้อยละนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์สูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากระยะเวลาที่ใช้เพียง 12 คาบ ถือว่าไม่เพียงพอที่จะพัฒนาความคิดนอกกรอบ และความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้ดีจุดอ่อนจุดนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ Martin (1993) และ Hayashi (2001) ที่ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพราะการใช้

ระยะเวลาที่น้อยเกินไป หรือไม่เพียงพอไม่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ รวมถึงสอดคล้องกับความคิดของ สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2531) การเขียนทุกประเภทเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยหลักวิชาและศิลปะต้องใช้ความคิดความรู้ในด้านการเขียน และในด้านอื่น ๆ ประกอบกัน ในการฝึกฝนเป็นระยะเวลาานาน

3. ผลเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถในการคิดนอกกรอบกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ Adrian (2016) กล่าวคือ การสอนให้คิดแบบนอกกรอบสามารถช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงการคิดและการเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ ความสามารถในการคิดนอกกรอบและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะพัฒนาไปด้วยกัน นอกจากนี้การที่ความสัมพันธ์ทางบวกของคะแนนความคิดนอกกรอบและผลสัมฤทธิ์ในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับกลาง อาจจะเป็นเพราะปัจจัยเรื่องของระยะเวลาในการเรียนการสอนด้วยความคิดนอกกรอบเช่นกัน

นอกจากนี้หากพิจารณาการให้คะแนนในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยแยกตามเกณฑ์การให้คะแนน พบว่านักเรียนได้คะแนนมากที่สุดคือ เนื้อหาสอดคล้องกับภาพ ($\bar{x}=3.80$, S.D. = 0.48) คะแนนรองลงมาคือ คะแนนความแปลกใหม่ น่าสนใจและคะแนนการเรียบเรียงลำดับความคิด ($\bar{x}=3.77$, S.D. = 1.04) และ ($\bar{x}=3.43$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ และลำดับสุดท้ายคือความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา ($\bar{x}=3.00$, S.D. = 0.59)

การที่คะแนนความแปลกใหม่ น่าสนใจอยู่ที่ ($\bar{x}=3.77$, S.D. = 1.04) ซึ่งถือว่าสูงเป็นลำดับที่สองถือเป็นสิ่งที่สนับสนุนว่านักเรียนมีพัฒนาการในการคิดนอกกรอบ และเมื่อพัฒนามาก็จะสามารถสร้างผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

4. จากการพิจารณาความเห็นของนักเรียนผ่านสมุดบันทึก พบว่าการเรียนโดยการเรียนรู้แบบความคิดนอกกรอบช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดจินตนาการได้ง่ายขึ้น และรวดเร็วขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย และยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ และหาเหตุผล การสร้างทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องมาจากการสอนควบคู่กับการฝึกด้วยตนเอง มีประโยชน์กับนักเรียนดังต่อไปนี้

ประการแรก กิจกรรมที่ใช้การวิจารณ์งานจากเพื่อน (Peer Feedback) กิจกรรมนี้ทุกคนต้องอ่านงานเขียนของเพื่อนให้เข้าใจก่อน ก่อนที่จะช่วยกันเสนอว่า ตรงไหนน่าสนใจ หรือยังต้องปรับแก้ไข สอดคล้องกับความคิดของ Steve Mueller (2015) ที่ได้เสนอแนะว่า การรับฟังข้อเสนอแนะหรือคำวิจารณ์จากผู้อื่นช่วยพัฒนางานของตนเองได้ และประเมินค่างานของตนเอง

ประการที่สอง การตรวจงานด้วยตัวเอง (Self-evaluation) การประเมินตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดอย่างวิเคราะห์ว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไร มีกระบวนการเรียนรู้อย่างไร และพัฒนางานเขียนไปได้มากน้อยเพียงใด ดังที่ Naama Mayseless (2015) ได้เสนอแนะว่า นักเรียนต้องเรียนรู้วิธีการในการประเมินความคิดในงานนั้น ๆ เพื่อที่จะได้รู้ระดับความสามารถของตนเอง และเปรียบเทียบระดับความสามารถของตนเองกับผู้อื่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาการสร้างงานของตน

นอกจากนี้ การตรวจงานด้วยตัวเอง (Self -evaluation)ยังช่วยให้นักเรียนรู้จักกลยุทธ์การสร้างกระบวนการคิดแบบนอกรอบ หรือ การรู้จักควบคุมการรู้คิดของตนเอง คือรู้ว่าตนเองควรคิดอะไรอย่างไรให้แปลกใหม่ และสามารถควบคุมและประเมินการคิดของตนเองได้ (ทิตนา แคมมณีและคณะ 2544) กลยุทธ์ที่นักเรียนใช้ ได้แก่ การประเมินตนเอง (Self-appraisal) โดยผู้เรียนตรวจงานด้วยตนเอง และประเมินผลงานที่แสดงความคิดเห็นนอกรอบของตน และรู้วิธีที่จะทำให้งานเขียนของตนเองแปลกใหม่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการจัดการตนเอง (Self-management) คือนักเรียนรู้จักการวางแผนในการคิดและการเขียนเพื่อให้ผลงานดีขึ้นในครั้งต่อไป ส่งผลให้นักเรียนรู้ความสามารถของตนเอง (Self -Efficacy)

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (สาระที่ 2 การเขียน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการคิดนอกรอบ พบว่าภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นลำดับสุดท้าย

จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจในการเรียน และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ฝึกคิด ฝึกประเมินตนเอง การใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้คิด เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสนุกสนานและผ่อนคลายขณะที่เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาใช้ในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่นำไปสู่การเรียนหรือการทำงาน เป็นการตอบสนองความต้องการ ของนักเรียนหรือผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนหรือการทำงานที่สูงกว่า และผลของการเรียน/การปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานที่ถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการเรียน/การปฏิบัติงานที่ดี ที่ประทับใจจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมคุ้มค่า และนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจของผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุภานันท์ ชาทอง(2551) ได้ศึกษาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดนอกกรอบ พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้

1. การเรียนรู้โดยการเรียนแบบคิดนอกรอบ ครู จะทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) ที่ชี้แนะและแนะนำนักเรียนผ่านกิจกรรมและแบบฝึก โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเองตลอดทั้งคาบเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเสนอปัญหา การกำหนดปัญหา การแก้ปัญหา หรือการประเมินปัญหา การที่ครูผู้สอนทำหน้าที่โค้ชไม่ตีกรอบคำตอบ หากแต่ใช้คำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนสามารถตอบได้ตามจินตนาการช่วยให้นักเรียนแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มที่อย่างอิสระ

2. การจัดการเรียนรู้แบบความคิดนอกกรอบควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบผ่อนคลาย เพื่อให้ให้นักเรียนกล้าคิด และกล้าเขียน ดังที่นักเรียนที่ร่วมงานวิจัยคนหนึ่งได้กล่าวว่า “หนูชอบที่ห้องเราเรียนไม่เครียด ครูไม่บอกว่าผิด หรือถูก ครูแค่พูดว่าน่าสนใจ แปลก หรือคิดไกลอีก ความคิดที่หนูมีไม่จำเป็นต้องเหมือนเพื่อน หนูฟังเพลงแล้วรู้สึกอย่างไร คิดถึงอะไร หนูก็สามารถเขียนถ่ายทอดออกมาได้เลย”

3. ความคิดนอกกรอบสามารถเรียนรู้และสอนได้นั้น นักเรียนจะต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ และฝึกฝน การได้ฝึกให้นักเรียนเกิดความสามารถในการคิดนอกกรอบ แบบฝึกในการคิดนอกกรอบ ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิด กระตุ้นให้คิดต่าง เห็นได้จากแบบฝึกที่ครูได้นำไปใช้กับนักเรียนกว่า 12 คาบเรียน ดังเช่น การเขียนเรื่องตามจินตนาการ การเขียนจินตนาการจากความรู้สึก จินตนาการที่ได้จากเพลง การฟังเพลงบรรเลง การเขียนเรื่องจากภาพ การตอบคำถามปลายเปิด

4. จากการที่คะแนนของนักเรียนในเกณฑ์ความคิดยืดหยุ่น ได้ค่า p -value มากกว่า 0.05 ซึ่งถือว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถชี้แนะผู้วิจัยได้ว่า ความคิดยืดหยุ่น ซึ่งหมายถึงการเสนอวิธีการที่หลากหลาย ในมุมมองใหม่ๆ และการให้เหตุผล อาจจะเป็นเกณฑ์ที่ไม่เหมาะกับการวัดความคิดนอกกรอบ เนื่องจากความคิดยืดหยุ่นมีลักษณะเป็นการคิดแบบวิเคราะห์มากกว่า นอกจากนี้ในแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการคิดแปลกใหม่ ใช้จินตนาการ และนอกกรอบมากกว่าจะแสวงหาเหตุผลของคำตอบ กิจกรรมเหล่านี้จึงไม่สามารถพัฒนาการคิดแบบวิเคราะห์ได้ ฉะนั้นการเลือกใช้เกณฑ์ความคิดยืดหยุ่นจึงถือว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

5. การใช้กิจกรรมการวิพากษ์วิจารณ์งานเขียนซึ่งกันและกัน และระดมความคิดร่วมกัน ช่วยให้นักเรียนพัฒนากลยุทธ์เพื่อการคิดแบบนอกกรอบ และทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล อันนำไปสู่การสร้างการเขียน และการวิพากษ์วิจารณ์งานอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ความคิดนอกกรอบ ครูควรทำหน้าที่เป็นโค้ช (coach) ชี้แนะแนวทางรวมทั้งการใช้สื่อการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดนอกกรอบ

2. ครูควรออกแบบกิจกรรมให้เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้เกิดการคิดและเขียนอย่างอิสระ และกระตุ้นการคิดนอกกรอบให้สอดคล้องกับบทเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ สามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

3. กิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลงานตัวเอง ตรวจสอบงานด้วยตัวเอง และให้เพื่อนประเมินผลงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้กลยุทธ์เพื่อการคิดแบบนอกกรอบ และความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) รวมทั้งพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเทคนิคการสอนแบบคิดนอกกรอบแบบต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบหาเทคนิคการคิดนอกกรอบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการฝึกการคิดเป็นรายบุคคล ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเทคนิคการฝึกการคิดแบบอื่น ๆ ที่เน้นการคิดเป็นกลุ่ม
3. ควรมีการศึกษาระยะเวลาในการเรียนที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่
4. ควรแยกเกณฑ์ในสมุดบันทึกการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบคิดนอกกรอบให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้วัดความคิดนอกกรอบ เพื่อให้สมุดบันทึกเป็นเครื่องมือที่เสริมหรือสนับสนุนคำตอบของการพัฒนาความคิดนอกกรอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. 2555. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพมหานคร: เยลโล่การพิมพ์ (1988).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2549. การคิดเชิงมนทัศน์. กรุงเทพมหานคร: ชัดเชส มีเดีย.
- ทศนา แซมณี และคณะ. 2544. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- ประภาศรี สีหอำไพ. 2542. การการเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุดา รักไทย และธนิกานต์ มามะศิริานนท์. 2547. คิดแนวข้าง. กรุงเทพมหานคร: ธรรมมการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วิจารณ์ พานิช. 2555. วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2531. การเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภานันท์ ชาทอง. 2551. การศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2550. 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบความคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. 2552. กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

- Adrian. 2016. **Exploring connections between creative thinking and higher attaining writing.** Retrieved February 9, 2017, from: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03004279.2016.1250801>
- De Bono, Edward. 1982. **Lateral Thinking : A Text book of Creativity.** Harondswort : Penquin Book.
- Drew Boyd. 2014. **Thinking Outside the Box: A Misguided Idea.** Retrieved February 9, 2017, from: <https://www.psychologytoday.com/blog/inside-the-box/201402/thinking-outside-the-box-misguided-idea>
- Emerson. 2007. **Thinking outside the "box"-the ultrasound contrast controversy.** Retrieved February 9, 2017, from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18154971>
- Guilford, J.P. 1968. **The Nature of Human Intelligence.** New York : Mc Graw-Hill Book Company.
- Hayashi. 2001. **Is think outside the box 21st century code for imagination, innovation, creativity, critical thinking, intuition.** Retrieved February 8, 2017, from: <http://www.freepatentsonline.com/article/College-Student-Journal/228428416.html>
- Kartik Prabhakar. 2011. **Thinking Outside the Idiot Box.** New York: W.W. Norton
- Martin. 1993. **Influence Of Personal Preferred Creative Problem-Solving Style And Organisational Creativity Factors On Types Of Lateral Thinking.** Retrieved February 9, 2017, from: http://psasir.upm.edu.my/5754/1/A__FPP_2009_13.pdf
- Milton, Rohl & House. 2010. **The Competencies of an English Teacher:Beginning Student**
- Naama Maysel. 2015. **On the Brain Activity That Makes That Happen Best.** Retrieved February 9, 2017, from: <http://www.asuh.org/news/thinking-outside-the-box-uh-researchers-form-thesis-on-the-brain-activity-that-makes-that-happen-best/>
- Steve Mueller. 2015. **How to Think Outside the Box.** Retrieved February 10, 2017, from: <http://www.planetofsuccess.com/blog/2010/how-to-think-outside-the-box>
- Teachers' Perceptions.** Retrieved February 9, 2017, from: <http://ro.ecu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1446&context=ajte>